

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

กัณฑ์ที่ ๘ กุมาร

คำว่า กุมารในกัณฑ์นี้ หมายความว่าถึง พระชาติ และพระกัณหา กัณฑ์กุมารประดับด้วยคาถา ๑๐๑ พระคาถา เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นผู้นิพนธ์ เพลงประจำกัณฑ์คือ เพลง “โอดเซตฉิ่ง” ประกอบกิริยาที่ชูชกพาพระชาติ และพระกัณหา เดินทางเข้าไปในป่า และเขียนตีไปตลอดทาง

ชูชกเดินทางไปถึงพระอารามพระเวสสันดรเวลาจวนค่ำ แต่ไม่คิดจะเข้าเฝ้าเพื่อทูลขอ สองพระกุมารในเวลานั้น ด้วยเกรงว่าพระนางมัทรีจะทรงขัดขวางตามวิสัยผู้เป็นแม่ รอให้พระนางมัทรีเสด็จไปหาผลไม้ และพระเวสสันดรประทับอยู่โดยลำพังในวันรุ่งขึ้น จึงค่อยเข้าไปขอ

ในคืนนั้น พระนางมัทรีทรงพระสุบิน ด้วยเทวดามาบอกเหตุว่า มีบุรุษร่างกายกำยำ ผิวดำ ถือดาบ ๒ มือ พังประตูอารามเข้าไปอุตุกระชากพระนาง ควักพระเนตร ตัดพระพาหาลิ้นทั้งซ้ายขวา ท้ายสุดฝ่าพระอุระควักดวงพระหทัยแล้วหนีไป พระนางทรงตระหนกคิดว่าทรงฝันร้าย จึงกังวลพระทัย ยิ่งนักและไม่วางพระทัย แม้พระเวสสันดรจะทรงทำนายเสี่ยงไปว่า เป็นเพราะธาตุวิปริต และทรงปลอบพระนางให้หายหวาดกลัวและคลายกังวล ครั้นรุ่งเช้า พระนางก็ยังคงเสด็จไปหาผลไม้ดังเช่นที่ทรงปฏิบัติทุกวัน

ฝ่ายชูชกสบโอกาสดั่งคิด จึงเร่งเข้าเฝ้าพระเวสสันดร แล้วทูลขอสองพระกุมาร แม้พระเวสสันดร จะทรงอาลัยพระโอรสพระธิดาเพียงใด ก็ต้องตัดพระทัยเพื่อสัมาสัมโพธิญาณ อันจะยังประโยชน์สุขให้แก่มวลมนุษยย์ ยิ่งกว่าสุขของพระองค์เอง ทั้งสองพระกุมารก็เข้าพระทัยในเหตุผลของพระบิดาจึงยอมเสด็จไปกับชูชก

ทั้งสามพระองค์ต้องทรงกลั้นพระทัย พระเวสสันดรต้องทรงสะกดพระโทสะ ด้วยชูชกลงมือเขียนตีสองพระกุมาร ตั้งแต่ยังไม่ทันพ้นพระอาราม

ก่อนจะทรงให้ชูชกนำสองกุมารไป ได้ทรงตั้งคำตัวไว้ว่า หากมีผู้ใดต้องการไถ่สองพระกุมาร ให้พ้นทาส พระชาลีนั่นทรงตั้งไว้พันตำลึงทอง พระกัณหาเป็นหญิง นอกจากทรัพย์พันตำลึงทองแล้ว ยังต้องประกอบด้วยข้าทาสชายหญิง ช้างม้า โคควา และโคอุสุภราชอีกอย่างละร้อย

ตัวละครสะท้อนคุณธรรม : พระชาติ – พระกัณหาเป็นแบบอย่างของลูกที่ดี เชื่อฟังพ่อแม่ มีเหตุผล ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น แม้ว่าจะต้องเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน จากการถูกชูชกเขียนตีก็ตาม

ข้อคิดจากกัณฑ์ : ความเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ รู้จักโอกาส รู้ความควรไม่ควร จะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา

เอกสารอ้างอิง:

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

เกษม บุญศรี. ประเพณีทำบุญเนื่องในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา,
๒๕๔๔.

ธนิต อยู่โพธิ์. ตำนานเทศน์มหาชาติ. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๑.

พระครูวิจิตรธรรมโกศล. กะเทาะเปลือกเวสสันดร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเซียง, ๒๕๓๖.

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ